

Kölcsönözz ki egy könyvtárost!

Egy innovatív szolgáltatás és távlati lehetőségei a Klebelsberg Könyvtárban

A Klebelsberg Könyvtár egy kreatív és innovatív, személyre szabott szolgáltatásával igyekszik megfelelni a kor és a mai generáció elvárásainak, illetve elősegíteni az információhoz való hozzáférést. A Kölcsönözz ki egy könyvtárost! egyfajta blended learning („vegyes” vagy „kombinált oktatás”) formában működő szolgáltatás könyvtári mikro környezetben. Jelen van a könyvtáros, aki a szakirodalmi kutatási módszert biztosítja gyakorlati tanácsokkal hagyományos környezetben, a szakdolgozó, aki megismeri személyre szabottan az ő területéhez tartozó könyvtári adatbázisok, e-könyvek, e-források használatát, lehetőségeit. Emellett bemutatásra kerül technikai háttérként működő, célzottan a szakirodalmi tájékoztatás eszközeit egybegyűjtő és a szolgáltatást összefogó honlap, amelyet a könyvtár munkatársai fejlesztettek.

Tárgyszavak: egyetemi könyvtár; szakirodalmi dokumentum; tájékoztatás

Bevezető

*Kölcsönözz ki egy könyvtárost!*¹ néven indított szolgáltatást a szegedi Klebelsberg Könyvtár 2017 márciusában. A szolgáltatás tartalmát olvasva/látva kérdés, hogy miben más ez a szolgáltatás a jól működő szaktájékoztatáshoz képest, amely amúgy is a felsőoktatási könyvtárak alapvető feladat körét képezi? Mitől számít ez innovációnak? Előadásunkban ezekről szeretnénk beszélni.*

A szolgáltatás születése

Sokan sokféleképpen megfogalmazták már a digitális nemzedék térnyerését, a jövő generációjának igényeit, az információs műveltség fontosságát.² Ehhez kapcsolódóan kialakult egy felelősségteljes feladata a 21. századi könyvtárosnak. A klasszikus feladatok háttérbe kerülnek, új kihívásokkal szembesülnek minden területen. A tájékoztató könyvtáros már nemcsak egy jól, vagy kevésbé jól feltett referenzs kérdésre válaszol, tájékoztatja az olvasót az általa keresett információval kapcsolatban, hanem utat mutat az információs rengetegben, a releváns tartalmak felkutatásában segít az internet világában, legyen az bármilyen forrás.

Felsőoktatási könyvtárakban a hallgatókon figyelhető meg leginkább, hogy kommunikációjuk a könyvtárosokkal minimálisra csökken, de a segítségkérést minél gyorsabban szeretnék lebonyolí-

tani, minél hamarabb szeretnének információhoz jutni. Források hozzáféréseben a nekik kényelmesebb módszert választják. Az *Association of College and Research Libraries* (ACRL) szerint a jövőben a könyvtáraknak és könyvtárosoknak növelniük kell a közvetlen és állandó kommunikációs jelenlétet.³ Ahhoz, hogy a hallgatók igényeinek megfeleljünk, új, személyre szabott szolgáltatásokkal, személyre szabott marketinggel és minél szélesebb körű e-forrásgyűjtemény hozzáféréssel kell rendelkezünk.

Ezzel a rendhagyó, ám könyvtári hagyományokra épülő szolgáltatással igyekszünk a hallgatók szemléletét megváltoztatni. Sokszor tapasztaljuk, hogy nem elég bátrak a tájékoztató pultok mögött ülő kollégákat megszólítani és segítséget kérni. A könyvtáros „kikölcsönzésével” és a pult eltűnésével⁴ a hallgatók sokszor szabadabban kérdeznek az őket érdeklő, számukra fontos szakirodalmak elérési útjával kapcsolatban.

Kicsit sarkítva nem más ez, mint egyfajta „blended learning” (magyarul: „vegyes” vagy „kombinált oktatás”) tanulási módszer, áthelyezve könyvtári

---

* Az előadás elhangzott: Eger, Workshop 2018. 04. 07.

környezetbe, módszertani segítségnyújtásként.⁵ Hiszen adottak az e-források, adatbázisok, tehát a digitális eszközök, és jelen van egy tájékoztató könyvtáros.

A szolgáltatás előzetes tervei és a megvalósításhoz szükséges előkészületi munkák már 2015-ben elkezdődtek. Akkoriban még csak az igény merült fel, látva a sok tanácstalan hallgatót és az egyre több előfizetett adatbázist, hogy egy linkgyűjteménnyel segítsük a szakdolgozatírás folyamatát. Több mintát tanulmányozva a kollégák úgy gondolták, hogy valamilyen frappáns szlogennel és egy jól szerkesztett honlappal, akár egy új szolgáltatás is elindulhatna. A külföldi példák közül az amerikai felsőoktatási könyvtárak élen járnak. Egy LibGuide nevű tartalommenedzsment szoftver segítségével információs segédleteket hoznak létre minden tudományterülethez egy meghatározott keretrendszerben. A szoftver honlapján megjelenő adatok alapján ezt a szoftvert 5700 könyvtár már használja 80 országban.⁶ Ez a szoftver is mintául szolgált a kapcsolódó *Szakdolgozzunk!* című honlap kialakításában.

Így alakult ki tehát a szolgáltatás végleges formája a *Kölcsönözz ki egy Könyvtárost!* és a hozzá tartozó *Szakdolgozzunk!* című honlap.

A szolgáltatás működése

A Klebelsberg Könyvtár *Kölcsönözz ki egy könyvtárost!* szolgáltatását a Szakirodalmi Információs Osztály munkatársai működtetik, jelenleg 16 fővel. A „kölcsönözhető” az Olvasótermi és Tájékoztató Csoportok munkatársai közül kerülnek ki. Miután egy *időpontfoglaló rendszeren* keresztül megtörténik az időpont kiválasztása, a hallgató 1 órára lefoglalja a kollégát. Az időintervallum eleinte 30 perces volt, de egy elégedettségi felmérés alkalmával felmerült az igény, hogy hosszabb legyen. Az időpontfoglalást követően a hallgató személyes visszaigazoló e-mailt kap a foglalásról, a kolléga pedig arról értesül e-mailben, hogy milyen témával kölcsönözték őt ki és mikorra.

A szolgáltatás kialakításánál fontos szempont volt, hogy a mindennapi munkát és ügyeletet ne akadályozzuk, illetve olyan munkatársak jelentkezését vártuk a programra, akik bármilyen tudományterület szakdolgozóit kalauzolják. A második szempont azért volt fontos, mert a szakdolgozati témák spektruma igen széles. Jelentkeznek természettudományi, bölcsész, jogi vagy közgazdasági karon végzős hallgatók is.

A témák variabilitását bizonyítva szerepeltetünk itt néhány példát és kérést, amelyet a hallgatók a jelentkezési űrlapon töltöttek ki.

- *Motivációs technikák a digitális nemzedék oktatásában és nevelésében (óvodás korszakra fókuszálva) megjegyzés: Másodévesként elsősorban az adatgyűjtés kapcsán szeretném a segítségeket kérni.*
- *Testtartásjavítás – Gyógytornász hallgató vagyok. Kevés és úgy érzem nem elég frissek a nemzetközi és hazai forrásaim a témában. A dolgozatom teljes címe: Testtartás javítás*
- *Rizslisztből tésztagyártás technológiája*
- *A vendégmunkások társadalmi hatása a Homokháti Kistérség területén. Megjegyzés: A megfelelő szakirodalmak keresésével gyűlt meg a bajom, ebben szeretnék segítséget kérni.*

A téma bonyolultságától függően, a segítségnyújtást követően szakreferensi segítség igényelhető.

Egy találkozás általában a következőképpen zajlik le:

A rögzített időpontban és fix helyszínen való bemutatkozást követően a könyvtár számítógépes tanulóterében asztali gépeknél vagy laptoppal elkezdődik a konzultáció, amely során egy átlagos referenz interjút folytatunk a hallgatókkal. Minden beszélgetés elején felhívjuk a hallgatók figyelmét arra, hogy mi nem helyettük írjuk meg a szakdolgozatot, csupán gyakorlati tanácsokkal módszertani segítségnyújtást biztosítunk a szakirodalom gyűjtéséhez. A kollégák tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy az esetek 80%-ban a diákok kevés elektronikus forrást használtak tanulmányaik során. Legtöbbször a felsorolt adatbázisok közül a *Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa* (MATARKA) keresőjét ismerték, a könyvtári katalógus szerepelt a második helyen. Az *Ebsco Discovery Service* (EDS) közös keresőnként és a tudományterületek szerinti fontosabb bibliográfiákat, folyóiratokat, adatbázisokat elsősorban használják. Hasznosnak vélték a „Contenta” repozitóriumainak⁷ megismerését, mivel láthattak példákat korábbi szakdolgozók munkáiból. A találkozók során bemutatjuk az említett és kapcsolódó szakdolgozati gyorssegély honlapot is⁸, ahol tudományterületek szerinti bontásban tematikusan találnak további forrásokat.

Volt olyan hallgató, aki a könyvtárba sem volt még beiratkozva, az olvasói tereket nem, vagy csak ritkán használta. Ilyen esetben a konzultáció vagy nem fért bele 1 órába vagy két alkalmat igényelt.

A szolgáltatás fogadtatása

Az eddigi tapasztalatokat összesítve elmondható, hogy valóban érződik igény a hallgatók részéről a gyors és kényelmes információszerzésre. Az összetettebb keresőkifejezések és a logikai operátorok lehetőségét nem használják, az egyszerű kulcsszavakat részesítik előnyben. Kényelmi szolgáltatásként örömmel értesülnek az e-források otthoni használatáról és távoli raktári kérések otthoni elindításáról. Emellett az idegen nyelven való szakirodalom keresése több alkalommal kizárt lehetőség volt a hallgató részéről.

Nagyon fontos megállapítás volt a kezdeteket követően, hogy a kollégák együttműködése nélkül a szolgáltatást nem tudtuk volna elindítani. Segíti a működést az osztályvezetők, csoportvezetők rugalmassága, a könyvtárosok lelkesedése és szakértelme.

E megfigyeléseken túl azonban a szolgáltatás részvételi aránya és az elégedettségi mérések azt támasztják alá, hogy erre a szolgáltatásra szükség van.

A szolgáltatás indulása óta 112 sikeres és 14 megghiúsult kikölcsönzés történt, főleg a Gazdaságtudományi Kar hallgatói részéről. A megghiúsult adatok a dupla foglalásból adódtak, illetve néhány hallgatónak nem volt jó az időpont és újat foglaltak.

Az *elégedettségmérés* véleményei is a szolgáltatás hasznosságát tükrözik. Megkérdeztük a hallgatóktól, ezt várták-e a szolgáltatásra jelentkezéskor és milyen észrevételeik vannak, amelyekkel fejlődhetnének még, illetve honnan értesültek a lehetőségről.

Honnan értesültél a szolgáltatásról?

- „Facebookon találkoztam a hírrel”
- „Csoporttársamtól hallottam”
- „A könyvtár honlapján olvastam”
- „Újságban, televízióban láttam”

Amiben még fejlődhetünk (vélemények):

„Én már nagyon a határidő előtt mentem sajnós, azt hittem a szakomhoz tartozó tanár fog segíteni. Azoknak ajánlom, akik az irodalom-keresésben akadnak el, vagy azt nem tudják, hogyan kell. De igazából minden egyetemistának hasznos, én az utolsó hónapokban tanultam meg, hogyan kereshetek szakmai dokumentumokat akár a könyvtárban, akár az interneten.”

„Esetleg csak abban, hogy több időpontban kelle-ne lehetővé tenni a konzultációkat.”

A válaszok feldolgozását követően alakítottunk a szolgáltatás menetének néhány pontján és terve-zünk további bővítéseket az eredményesség növe-lésére.

A szolgáltatás marketingje

A *Kölcsönözz ki egy könyvtárost!* elindulásának alappillére a marketingje, amely nélkül nem lenne ilyen népszerű a szolgáltatás.

Az ezzel kapcsolatos külső (a hallgatók és minden érdeklődő felé irányuló) kommunikációs tevékenység a könyvtár PR csoportjának feladata. Renge-teg segítséget kapunk a PR csoporttól és kreatív ötleteikkel fejlődik igazán a szolgáltatás. Mióta elindítottuk a szolgáltatást, terveztük külön logót, névjegykártyát és egy figyelemfelkeltő plakát is elkészült (*1. ábra*). Promotáltuk a könyvtár minden reklámfelületén, beleértve a könyvtár honlapját, Facebookját és Instagramját. A helyi TV és online hírportálok is beszámoltak az elindulásakor. A si-kerhez hozzájárult, hogy néhány oktató reklámozta a szolgáltatást kurzusain, illetve a karok Facebook-csoportjain is terjedt a hír.

A szakdolgozat-leadási határidők előtt két alka-lommal is tartottunk *Kölcsönözz ki egy könyvtárost!* nyílt napot. Ezeken a napokon 10.00–16.00 óra között lehetőségük volt a diákoknak időpontfoga-lás nélkül kollégát „kölcsönözni”. Az esemény nép-szerűségét mutatja, hogy a két alkalommal 30 hallgató 10 kikölcsönzött könyvtárossal dolgozott együtt. A kikölcsönzésekhez készültek jegyzetla-pok, illetve az általánosabb források linkgyűjtemé-nyét is megkapták a hallgatók, ezzel segítve az elindulásukat a szakirodalom gyűjtésében.

A szolgáltatás jövőjében is fontos szerepet terve-zünk a marketingnek. Szeretnénk további nyílt napokat is tartani, akár kari szintű kitelepülésekkel. Gondoltunk arra is, hogy módszertani video-anyagok készítésével segítenénk a szakdolgozókat. Szeretnénk növelni a szakterületi ismertető-k forrásainak számát, a meglévőket pedig folyama-tosan ellenőrizzük, frissítjük. Az is a terveink közé tartozik, hogy további karok oktatóit bevonjuk a népszerűsítésbe, illetve hogy workshopot szerve-zünk kisebb tanulói körök számára.

1. ábra A szolgáltatás plakátja

A szolgáltatás technikai megvalósítása

Amikor elkezdődött az „ötletelés”, hogy milyen formában jelenjünk meg, figyelembe kellett vennünk azokat a kritériumokat, amelyeket fontosnak tartottunk. Vagyis olyan megoldást kerestünk, ahol az első körben kialakított struktúrát a felhasználói tapasztalatokat felhasználva bármikor szabadon tudjuk módosítani a szolgáltatás weblapjainak hosszas átalakítása nélkül.

Fontos volt, hogy az oldalak megjelenése igény szerint teljesen testreszabható legyen, mert ezt szerettük volna, hogy illeszkedjenek a Klebelsberg Könyvtár nemrégiben megújult honlapjához.⁹

Ennek látogatottsági statisztikáit és az internet-használati szokások trendjét¹⁰ tanulmányozva mindenképpen olyan megoldást kellett keresnünk, amelyben alapértelmezett a rezponzivitás¹¹ támogatása. Továbbá elengedhetetlen volt, hogy egységes felület alá tudjuk rendezni az eltérő jellegű szolgáltatáskomponenseket.

Mindezen előzetesen megfogalmazott elvárásoknak a WordPress (WP) keretrendszer találtuk a legmegfelelőbbnek. Ugyanis sablonjainak és pluginjeinek széles palettája lehetőséget biztosított, hogy tényleg azt és úgy tudjuk szolgáltatni felhasználóinknak, amit az ötlet megszületése után elterveztünk.

A szolgáltatás komponensei

Szakdolgozzunk!

A *Kölcsönözz ki egy könyvtárost!* szolgáltatás köré épült egy tulajdonképpen vázlatos, lépésenkénti útmutató is a szakdolgozatot íróknak. Ezeket az oldalakat olyan fiatal könyvtáros kollégák segítettek megszerkeszteni, akik maguk is nemrégiben szakdolgoztak. Úgy gondoltuk, az általuk alkalmazott közvetlen stílus és lendületes nyelvezet könnyebben eléri a célközönséget, jobban igazodik a használók igényeihez. Az elkészült anyag statikus weboldalak gyűjteménye, szöveges segédanyag a hallgatók számára, amelyeket átolvasva, egyénileg feldolgozva hasznos ismereteket kaphatnak, tippeket és praktikus ötleteket meríthetnek a téma megfogalmazásától egészen az utolsó lépésekig. Az oldalak, jellegükből fakadva lényegében nem vagy csak keveset változnak.

A vázlatpontokat a WordPress kiválasztott sablonjában menüpontokká alakítottuk. A honlapon látható almenü így az általunk felépített struktúrát tükrözi, bármelyik elemére kattintva elérhetővé válik a hozzá kapcsolódó tartalom. A program kezelőfelületén egy esetleges szerkezeti átalakítás is pár lépésben megoldható.

Szakterületek irodalma

A szolgáltatás második nagy egységében az egyetemi oktatáshoz kapcsolódó szakterületek forrásait válogattuk össze. A források összegyűjtésében szakreferens kollégák vettek részt és azok a tájékoztató könyvtárosok, akiknek napi munkájuk során gyakran előkerültek ezek a források.

Célunk az volt, hogy egy olyan kiindulópontot ajánljunk a hallgatóknak, amely biztos alapot ad a téma önálló feltérképezéséhez is. Ezek tulajdonképpen linkgyűjtemények, melyeket nem elég egyszer összeállítani, hanem folyamatosan figyelni és frissíteni, aktualizálni kell őket, mivel a hivatkozott anyagok nemcsak helyüket, elérési útvonalukat tekintve változhatnak, de tartalmukban is jelentősen módosulhatnak.

A honlapra látogatók a témákat kiemelve találják, ábécérendbe szedve, a témáknál pedig az adott terület alapvető forrásait igyekeztünk összeállítani: magyar és külföldi, nyomtatott és elektronikusan elérhető, primer és szekunder irodalmakat, folyóiratokat, adatbázisokat, könyvtárunkban megtalálható alaplátásokat.

Kölcsönözz ki egy könyvtárost!

A szolgáltatásnak ez a részlete lényegében nem más, mint egyéni segítségnyújtás személyes konzultáción való részvételt ajánlva. A megvalósításban tájékoztató könyvtárosok vesznek részt önkéntes alapon. Célunk olyan személyes beszélgetés megteremtése, mely segíthet a hallgatóknak az általa választott szakdolgozati téma minél alaposabb feltárásában, az általunk szolgáltatott anyagok megismerésében, online forrásaink használatának elsajátításában. A konzultációra való jelentkezést a WordPress egy bővítménye kezeli.¹²

Az *időpontfoglaló plug-in* működéséhez definiálni kellett a szolgáltatás paramétereit. Be kellett állítani napi lebontásban azt az időintervallumot, amikor a szolgáltatás elérhető. Meg kellett adni a konzultációk gyakoriságát, a foglalás tényéről értesítendő körét, azokat az eseményeket, amelyek megtörténtekor szintén értesítést küld az alkalmazás a megadott személynek.

Az általános beállítások elvégzése után a *plug-in* beágyazható egy már elkészült HTML-oldalba, elérhetővé válnak a választható időpontok, de, beállítástól függően, akár a már lefoglalt alkalmak

is megjeleníthetők (2. ábra). A látogató számára alkalmas nap és óra kiválasztása után még pár adat megadására van szükség a foglaláshoz. A beviteli űrlap rövid és egyszerűen átlátható, hiszen a szolgáltatásra való jelentkezést nem akartuk sem előzetes regisztrációhoz, sem egyetemi vagy könyvtári tagsághoz kötni, így hiányoznak az ezekhez tartozó lépések. A kért adatok – ilyen a jelentkező neve, e-mail címe, szakdolgozatának témája – a konzultációk létrejöttéhez és minél sikeresebb lebonyolításához kellene. A megbeszélések végeztével csak a témák leírását tároljuk statisztikai céllal, illetve azt rögzítjük, hogy melyik karról érkezett a szakdolgozó.

A jelentkezés elküldéséről egy megerősítő üzenet jelenik meg a monitoron, ami arról tájékoztatja a felhasználót, hogy a részletekről e-mailértesítést kap mindössze egy munkanapon belül. Az alkalmazás ugyan lehetővé teszi a jelentkezők automatikus kiértékelését is, de nem kívántunk élni ezzel a lehetőséggel. A szolgáltatás természetétől, miszerint a személyes kommunikációt tartjuk fontosnak, idegennek véltük az előre megírt, személytelen sablonüzenet használatát. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a foglalás beérkezését követően a szolgáltatás koordinátora levelet küld a hallgató által megadott címre, amelyben szerepel a lefoglalt időpont, a kikölcsönzött könyvtáros neve, valamint az, hogy a könyvtárban hol található meg őt. Ezzel párhuzamosan megtörténik a könyvtáros kiértékelése is.

Az időpontok folyamatos figyelése és a könyvtár nyitva tartásához való igazítása, alkalmanként szükséges pontosítása a személyi feltételek figyelembevételével elengedhetetlen a szolgáltatás sikeréhez!

Összegzés

A *Kölcsönözz ki egy könyvtárost!* kezdeményezés egyértelműen sikeres. Ezt mutatják az elmúlt egymásfél év látogatottsági statisztikái (3. ábra), erre utal a kezdeményezett konzultációk száma is. A hallgatók visszajelzései egyöntetűen pozitívak, mind a szóban elhangzott véleményeket alapul véve, mind az elégedettségmérés eredményeit kielemezve. A szolgáltatás elindulása óta eltelt idő alatt kollégáink lelkesedése sem hagyott alább, ami szintén bizakodóvá tesz bennünket. Az érdeklődés pedig túlmutat az egyetem keretein, hiszen több alkalommal előfordult, hogy kollégánk nem az SZTE polgárának tartottak konzultációt.

Szakdolgozzunk!

A kezdetektől az utolsó simításokig

Kölcsönözz ki egy könyvtárost!
Tudományterületek forrásai
Általános források
Források otthonról
SZTE Szakdolgozatok

MI IS A FELADAT?

- Amit tudnod kell
- Témakeresés
- Jegyzetelési kisokos

IRODALOMKERESÉS

- Hogyan keress irodalmat?
- Nézz meg pár példát is!
- Tudományterületek forrásai

FORRÁSOK KEZELÉSE

- Forráskezelés általában
- Ha túl sok, ha túl kevés
- Plágium

MAGA AZ ÍRÁS

- Egy jó vázlat már fél siker
- Milyen részekből áll egy szakdolgozat?
- Hogyan írj?

VÉGŐ SIMÍTÁSOK

- Irodalomjegyzék
- Mentsd, töltsd fel, nyomtasd, köttesd!

Kölcsönözz ki egy könyvtárost!

Egy számra megfelelő időpont kiválasztásával és az űrlap kitöltésével és személyes konzultációt kérhetsz. Az időpontfoglalásod csak akkor érvényes, ha erről egy megerősítő üzenetet látsz a képernyőn!

Válaszd ki a napot!

2018. 05. 31
▼

2018. 05. 31

9:00 <small>Már foglalt</small>	14:00 <small>Ezt választom</small>	15:00 <small>Ezt választom</small>
------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

Töltsd ki az alábbiakat is, majd kattints a "Jelentkezem" gombra!

A *-gal jelölt mezők kitöltése kötelező

Nevem *

E-mail címem *

Dolgozatom címe *

Megjegyzés

A minél hatékonyabb és pontosabb szolgáltatás érdekében szeretnénk eltárolni néhány adatodat a konzultáció végéig. Beleegyezel?

Igen

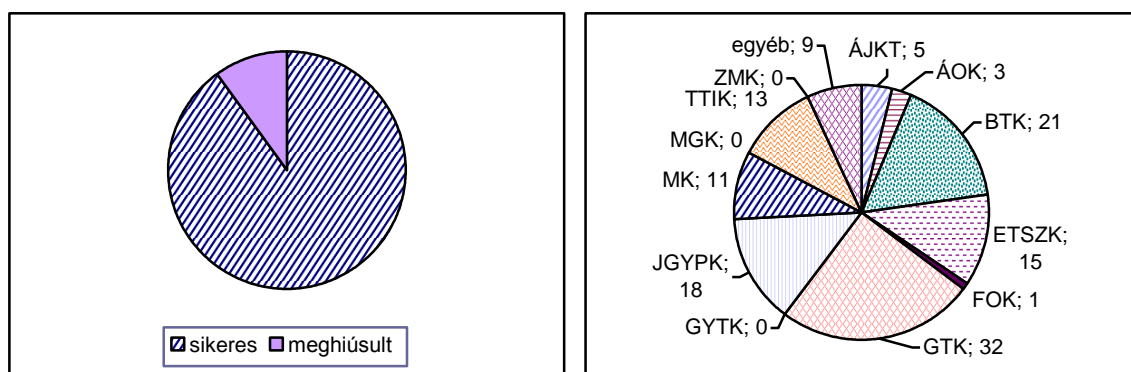
Ha inkább nem egyezel bele, semmi gond, keresd fel munkatársainkat a könyvtár nyitva tartási idejében!

Jelentkezem

Biztosan tudod, hogy új adatvédelmi rendelkezések léptek életbe. Itt megtalálod a könyvtár **adatvédelmi törekvéseit**.

© 2018 • GeneratePress
SZTE Klebelsberg Könyvtár

2. ábra Jelentkezés a szolgáltatásra

3. ábra Látogatottsági statisztika

Az eddigi eredményeinket tekintve egyértelmű, hogy szükség van a szolgáltatásra, fejlesztésére, bővítésére a már felvázolt távlati tervek mentén.

Hivatkozások

- <http://szakdolgozat.ek.szte.hu/kolcsonozz-ki-egy-konyvtarost/>
- Varga Katalin: Információtól a műveltségig. Bp.: L'Harmattan, 2013.
- Sipos Anna: Könyvtári Reneszánsz. Bp.: Ventus, 2016.
- Reference service without desk = <https://www.emeraldinsight.com/doi/pdfplus/10.1108/00907321011020734> (2018.05.28)
- Vaughan, Norman: Teaching in Blended Learning Environments = <http://www.aupress.ca/index.php/books/120229> (2018.05.28)
- Libguides szoftverről: <https://www.springshare.com/libguides/> (2018.05.28)
- <http://www.ek.szte.hu/contenta-repozitoriumok/>
- <http://szakdolgozat.ek.szte.hu/>
- <http://www.ek.szte.hu/>

- Miller, Richard K.: Consumer Use of the Internet & Mobile Web 2016-2017. Loganville, 2015 EBSCO-host – eBook Academic Collection
- Bohyun Kim: Responsive Web Design, Discoverability, and Mobile Challenge. = Library Technology Reports. Aug/Sep2013, Vol. 49 Issue 6, p29-30. 11p.
- <https://webba-booking.com/documentation/> (2018.05.12)

Beérkezett: 2018. VI. 4-én.

